

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА
ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НАПРН УКРАЇНИ (м. ХАРКІВ)
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯНА КОХАНОВСЬКОГО (ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ МИКОЛАСА РОМЕРІСА (ЛИТВА)
ГРУЗИНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ АМІТІ В МУМБАЇ (ІНДІЯ)
УНІВЕРСИТЕТ ПОНДІЧЕРІ (ІНДІЯ)
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВЧИХ ПЕРЕДБАЧЕНЬ І ПРАВОВИХ ЕКСПЕРТИЗ (м. КИЇВ)
ТРЕТІЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД
ПІВДЕННЕ МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ (м. ОДЕСА)
ВГО «АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ»
ГО «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПРЕДСТАВНИЦЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ»
ГО «МІЖНАРОДНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ
ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВПО ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ
КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРАВ І СВОБОД ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ

МІЖНАРОДНА ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА: ТЕОРЕТИЧНІ І ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ

*Матеріали VII Міжнародної
науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 17 березня 2023 року)*

INTERNATIONAL AND NATIONAL SECURITY: THEORETICAL AND APPLIED ASPECTS

*Theses of the VII International
scientific-practical conference
(Dnipro, March 17, 2023)*

Дніпро
2023

УДК 34+35
М 58

*Рекомендовано до друку та до поширення
через мережу Інтернет Науковою радою радою
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ (протокол № 8 від 20 квітня 2023 р.)*

**М 58 Міжнародна та національна безпека: теоретичні
і прикладні аспекти : матеріали VII Міжнар.
наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 17 бер. 2023 р.).
Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023.
812 с.**

ISBN 978-617-8035-11-2

DOI: 10.31733/17-03-2023

Збірник містить матеріали однойменної шостої міжнародної науково-практичної конференції. У заході взяли участь науковці, викладачі та здобувачі закладів вищої освіти та наукових установ, а також фахівці-практики правоохоронних органів. Тематика публікацій охоплює актуальні теоретико-прикладні проблеми міжнародної та національної безпеки.

Матеріали конференції можуть бути використані в науково-дослідній роботі та навчальному процесі закладів вищої освіти, а також у законотворчості та правоохоронній діяльності.

The collection contains theses of the eponymous sixth international scientific-practical conference. The event was attended by scholars, lecturers and post-graduates of higher schools and scientific institutions, and also enforcement agencies practitioners. The topics of publications cover urgent theoretical and applied problems of international and national security.

The conference theses can be used in research work and educational process of universities, as well as in law-making and law-enforcement activities.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

д.ю.н., доц., Заслуж. юрист України **А. Є. Фоменко** (голова); д.ю.н., проф., Заслуж. юрист України **Л. Р. Наливайко** (заст. гол.); д.ю.н., проф., Заслуж. діяч науки і техн. України **О. С. Юнін**; д.ю.н., проф. **К.О. Чаплинський**; д.ю.н., проф. **А.О. Собакар**; д.ю.н., проф. **В.О. Боняк**; д.ю.н., доц. **В.М. Савіщенко**.

*Факти, судження й висновки, викладені авторами публікацій,
не завжди підтверджуються та поділяються редакційною колегією.*

ISBN 978-617-8035-11-2

© ДДУВС, 2023
© Автори, 2023

З М І С Т

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ СУЧАСНИХ БЕЗПЕКОВИХ ВИКЛИКІВ

Фоменко А. Є.

Воєнна агресія рф як детермінант незаконного поводження зі зброєю,
бойовими припасами або вибуховими речовинами 25

Сокурєнко В. В.

Проекти правоохоронного спрямування МВС України в контексті
формування єдиного безпекового середовища держави 27

Юнін О. С.

Про моніторинг зовнішніх загроз національній безпеці України
та роль ЗВО МВС зі специфічними умовами навчання у протидії їм 30

Баранов С. О.

Повноваження Нацполіції України у сфері забезпечення національної безпеки 31

Іщенко І. В.

Щодо розуміння адміністративного договору у сфері превентивної
діяльності Національної поліції України 34

Якубовський В. І.

Аналіз розвитку процесу управління внутрішніми ризиками
в органі охорони державного кордону 37

Бакутін Є. І.

Правові принципи організації використання технічних засобів в Україні 39

Миронюк С. А.

Запровадження обігу цивільної вогнепальної зброї в Україні:
перспективи нормативного регулювання та нові виклики для поліції 42

Санакоєв Д. Б.

Щодо вдосконалення нормативно-правового забезпечення
у сфері боротьби з організованою злочинністю 44

Удренас Г. І., Геращенко О. С.

Підготовка поліцейських з надання домедичної допомоги в умовах
воєнного стану як аспект національної безпеки 47

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ, КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ, ФІЛОСОФСЬКІ ТА ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Наливайко Л. Р., Войтюк М. П.

Особливості науково-правової експертизи
нормативно-правових актів: загальні засади 49

Боняк В. О.

Верховенство права як один із принципів формування
державної політики у сферах національної безпеки і оборони 51

Наливайко Л. Р., Хирса А. В.

Конституційна скарга як засіб захисту прав і свобод особи 54

УДК 614.88

DOI: 10.31733/17-03-2023-47-48

Галина УДРЕНАС

доцент кафедри тактико-спеціальної
та спеціальної фізичної підготовки
Одеського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

Олександр ГЕРАЩЕНКО

доцент кафедри тактико-спеціальної
та спеціальної фізичної підготовки
Одеського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ З НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ЯК АСПЕКТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Протягом останніх років в Україні широко застосовуються найкращі міжнародні стандарти надання домедичної та медичної допомоги, розроблені фахівцями з країн членів НАТО. Працівниками правоохоронних органів різних держав виділяється та використовується термін «Тактична медицина», під яким ми розуміємо ряд заходів – алгоритмів, які застосовуються та використовується як на полі бою так і надзвичайних ситуаціях цивільного життя, в яких на місці події як правило першим опиняється поліцейський. Якщо навіть першими на місце події, або за прямим викликом через лінію 103, прибувають медичні працівники, бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги, в ситуаціях в яких можлива ескалація конфлікту вони не ризикуватимуть у зоні з недостатнім рівнем безпеки, навіть якщо існує ризик для життя постраждалого.

Закон України «Про Національну поліцію» п. 4 ст. 18, п. 14 ч. ст. 23, та ч. 4 ст. 43, закріплює серед основних обов'язків поліцейського надання невідкладної – тобто домедичної та медичної допомоги особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я, а також особам, які постраждали в результаті застосування заходів примусу. Що підкреслює особливе спрямування національного законодавства на обов'язок держави в особі її органів щодо збереження життя людини та її здоров'я. Ця норма віддзеркалює норми ст. 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу», відповідно до якої особами, які зобов'язані надавати домедичну допомогу людині у невідкладному стані, є, зокрема, поліцейські, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти практичними навичками надання домедичної допомоги.

Враховуючи це, за ненадання без поважних причин на місці події домедичної допомоги або необґрунтовану відмову в її наданні передбачено кримінальну відповідальність спеціальних суб'єктів, яким є поліцейський (ст. 135 КК України «Залишення особи в небезпеці»). Таким чином, у навчання та діяльність поліцейського має бути запроваджено найкращі стандарти з надання невідкладної допомоги. Причому навчання ним поліцейських має бути практично спрямованим із обов'язковим забезпеченням ними заходів особистої безпеки, містити як типові алгоритми дій як у повсякденній обстановці, так і алгоритми дій в умовах екстремальних ситуацій або надзвичайних подій.

Світова практика надання домедичної допомоги свідчить, що правильність алгоритму дій та швидкість реакції поліцейського, який, як правило, потрапляє на місце події до прибуття кваліфікованої медичної допомоги, значно впливають на ефективність допомоги та можливість збереження життя постраждалих. При цьому необхідно зазначити що більша частина працівників поліції не мають необхідного обладнання та достатнього рівня знань і медичної підготовки для надання допомоги, або не можуть використати свої знання, що пов'язано з психологічною складовою під час надання домедичної допомоги,

особливо щодо складних видів травм. Разом з цим безпосередньо сам поліцейський під час виконання службових завдань також може потрапити в ситуацію, яка призводить до травмування та загибелі. З іншого боку, випадків загибелі поліцейських при виконанні ними службових завдань можливо уникнути або мінімізувати їх наслідки завдяки виробленню та виконанню чітких єдиних алгоритмів дій під час надання домедичної допомоги поліцейськими.

На нашу думку поліцейський в незалежності від посади яку він обіймає повинен володіти не тільки теоретичними знаннями, а й навичками та прийомами застосування алгоритмів надання першої домедичної підготовки за загальноприйнятими у світі стандартами надання невідкладної допомоги. Серед протоколів з надання невідкладної домедичної допомоги в різних ситуаціях, які дозволяють досягати гарних результатів і зменшення чисельності загиблих від поранень. Проте єдиного типового або узгодженого між міністерствами та відомствами плану підготовки поліцейських з цього питання й досі не вироблено і не затверджено, так само як не розглянуто і стандартні операційні процедури, які містять чіткі алгоритми дій поліцейських у типових та екстремальних ситуаціях, а наразі мають включати також найбільш вірогідні медичні проблеми та правильні подальші дії.

Разом з цим наказом Міністерством охорони здоров'я України від 29.03.2017 № 346 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти», затверджено навчально-тренувальні програми трьох рівнів з підготовки осіб, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні надавати домедичну допомогу, одна з яких Курс домедичної підготовки «Перший на місці події», який розроблено для навчання осіб які першими прибули на місце події, як індивідуально, так і в складі груп до появи професійних медичних працівників. Перший на місці події – це людина, що виконує базові маніпуляції для порятунку життя постраждалого з використанням мінімального набору обладнання або за його повної відсутності. Головне завдання першого на місці події – розпочати процес надання невідкладної медичної допомоги тим, хто цього потребує.

Підводячи підсумок підкреслимо що, одним з пріоритетів професійної підготовки поліцейських (первинної професійної підготовки, післядипломної освіти, підготовки у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання та службової підготовки), є навчання діям з надання домедичної підготовки працівниками поліції як у повсякденній обстановці, так і в умовах кризових ситуацій (екстремальних або надзвичайних подій) з можливою ескалацією медичних проблем та алгоритмами їх усунення. Це мають бути надбані навички практичного застосування теоретичних знань з невідкладної домедичної допомоги шляхом правильного оцінювання конкретних подій (оперативної обстановки) з прийняттям правомірного рішення, забезпечення особистої безпеки та психологічної готовності до подій з різним ступенем ризику. Тож потреба інтеграції загальноприйнятих у світі стандартів надання невідкладної допомоги у різних ситуаціях у підготовку та діяльність поліцейських є очевидною.

На нашу думку, підготовка поліцейських з надання домедичної допомоги під час воєнного стану є важливим аспектом національної безпеки.

Отже необхідно створити міжвідомчу робочу групу для узгодження між міністерствами єдиного типового плану підготовки поліцейських та інших працівників правоохоронних органів, з питання надання невідкладної домедичної допомоги і затвердити стандартні операційні процедури, які будуть містити чіткі алгоритми дій правоохоронців у типових та екстремальних ситуаціях, а підсумковим контролем з домедичної підготовки (тактичної медицини) по закінченню проходження первинної професійної підготовки та підготовки курсантів у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, має стати практичне відпрацювання не менш трьох ввідних завдань з надання невідкладної домедичної допомоги із залученням до іспитів фахівців парамедиків та медичних працівників.